

ارائه مدل تأثیر زبان ایده‌آل و گفتمان‌های غالب بر بهبود تعاملات تیمی بزرگسالان استان تهران بزعم فلاسفه تحلیلی (برگرفته از آرامش و صلح صحنه‌های نگارگری)

چکیده

امروزه چگونگی تعامل در بخش‌های مختلف جامعه، نقش مهمی در پویایی آنها دارد. تیم‌های بزرگسالان یکی از گروه‌هایی است که میزان تعامل و عوامل مؤثر در آن نقش مهمی در موفقیت احتمالی آن دارد. لذا در پژوهش حاضر با انتخاب جامعه آماری از استان تهران به بررسی این مسئله پرداخته شده است. روش پژوهش به شکل (کیفی- کمی) از نوع اکتشافی بود. جامعه آماری بخش کیفی پژوهش شامل خبرگان دانشگاهی و صاحب نظران آموزش و پرورش شهر تهران بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند و اصل اشباع ۲۱ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. گروه دوم از جامعه آماری، شامل کلیه کارکنان وزارت آموزش و پرورش شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، ۳۱۳ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شد. در این پژوهش گردآوری داده‌ها با روش کتابخانه‌ای، مصاحبه نیمه ساختار یافته (بخش کیفی) و پرسشنامه محقق ساخته (بخش کمی) انجام شد. در این پژوهش به منظور تحلیل داده‌ها از دو بخش کیفی و کمی استفاده شد. در بخش کیفی نتایج مصاحبه کدگذاری شد و در بخش کمی نیز به منظور توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناسی و متغیرهای پژوهش از آمار توصیفی و از شاخص‌های درصد فراوانی، جدول و نمودار استفاده شد و در بخش استنباطی نیز به منظور آزمون سوالات پژوهش از مدل-سازی معادلات ساختاری، آزمون t تک نمونه‌ای و از نرم‌افزارهای SPSS-v۲۳، Smart PLS-v۲ و Lisrel-v۸ استفاده شد. نتایج نشان داد مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده زبان ایده‌آل و گفتمان‌های غالب شامل هژمونی و تثبیت معنا، هویت، مفصل‌بندی، دال مرکزی، گفتمان، زنجیره هم‌ارزی، ضدیت و غریت، ساختار شکنی و دال تهی بود. همچنین مولفه‌های تعاملات تیمی بر اساس فلسفه تحلیلی شامل فرایند، نتایج، یادگیری تیمی، رهبری تحول‌گرا، انعکاس-گری تیمی، شایستگی حرفه‌ای، اشتیاق شغلی و تعهد سازمانی بود. همچنین نتایج نشان داد زبان ایده‌آل و گفتمان-های غالب بر بهبود تعاملات تیمی بزرگسالان به‌زعم فلاسفه تحلیلی تأثیر دارد. همچنین مدل پژوهش از برآزش مناسبی برخوردار بود.

اهداف پژوهش:

۱. بررسی تأثیر زبان ایده‌آل و گفتمان‌های غالب بر بهبود تعاملات تیمی بزرگسالان استان تهران بزعم فلاسفه تحلیلی به منظور ارائه مدل.

۲. بررسی آرامش و صلح در صحنه‌های نگارگری.

سوالات پژوهش:

۱. زبان ایده‌آل و گفتمان‌های غالب با تحلیل فلسفی چه نقشی در تعاملات تیمی بزرگسالان استان تهران دارد؟

۲. گفتمان تعاملی در صحنه‌های نگارگری با محوریت آرامش و صلح چگونه است؟

واژگان کلیدی: زبان ایده‌آل، گفتمان‌های غالب، تعاملات تیمی، فلاسفه تحلیلی.

انسان تنها موجود زنده ای است که سخن می‌گوید و قادر به برقراری ارتباط با موجودات همسان خود است. هر فردی که در محیط اجتماعی رشد کند نوعی زبان را در ذهن خود توسعه می‌دهد. از آنجایی که مردم جهان به زبان های گوناگونی سخن می‌گویند اما این زبان دارای مشترکاتی نیز هست. با نگاهی اجمالی به فلسفه از قرن ۱۹ نقش پررنگ فلسفه تحلیلی کاملاً مشهود است، به‌طوری‌که انقلابی در فلسفه با ظهور نسل‌های متوالی فلاسفه تحلیلی اتفاق افتاده است. در رویارویی با یک گزاره، فیلسوف تحلیلی عمیق شده و از مرحله صدق و کذب گزاره عبور کرده و به معنا می‌پردازد، حال با توجه به این عمق در رویکرد فیلسوف تحلیلی تا چه حد زبان قادر به دوام و پاسخگویی است؟ با ایجاد یک زبان ایده‌آل می‌توان این ابهامات را از بین برد و برداشت یکسان از منظور هر فرد و شخص را ایجاد کرد.

از سوی دیگر تیم به عنوان عامل اصلی یادگیری و نوآوری، موجب تسهیل اعتماد در میان اعضا، اشتراک‌گذاری دانش و اطلاعات و ایجاد ایده‌های جدید از طریق بحث و گفتگو می‌شود. استراتژی یادگیری نیز نشان‌دهنده نحوه فعالیت‌های پردازش اطلاعات و مبادلات متقابل بین اعضای تیم یا گروه موردنظر است. در انجام وظایف اعضا برای ایجاد مدل‌های ذهنی در جهت درک درست از وظایف خویش نیازمند یادگیری جمعی می‌باشند. یادگیری تیمی فرصتی را فراهم می‌سازد تا در تیم دانش ضمنی تجسم یابد (خاشعی و دانشور، ۱۳۹۵). مسئله و موضوع طرح شده ما را به چرایی انتخاب موضوع رهنمون می‌سازد. به واقع تحلیل و واریسی در پرتو قابلیت‌های نظام ساختمند، زایا و خلاق زبان و گفتمان از اولین دلایل انتخاب موضوع بوده که در بیشتر تحقیقات مربوطه مغفول واقع شده، با توجه به این که اساس اندیشه فلاسفه تحلیلی بر بنیاد زبان استوار یافته بهتر می‌توان به کنه نظام فکری و فلاسفه تحلیلی پی برد. از دیگر علل انتخاب این موضوع دغدغه شخصی محقق در باب دلائل زبان ایده‌آل و گفتمان‌های غالب و تاثیر آن بر تعاملات تیمی بزرگسالان می‌باشد. لذا پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سوال است: زبان ایده‌آل و گفتمان‌های غالب بر بهبود تعاملات تیمی بزرگسالان استان تهران بزعم فلاسفه تحلیلی چه تاثیری دارد؟ در خصوص موضوع پژوهش حاضر تاکنون است مستقلی به رشته تحریر درنیامده است.

روش پژوهش برحسب هدف، بنیادی-کاربردی؛ برحسب نوع داده، آمیخته (کیفی-کمی) از نوع اکتشافی؛ برحسب زمان گردآوری داده، مقطعی بود. جامعه آماری بخش کیفی پژوهش شامل خبرگان دانشگاهی و صاحب نظران آموزش و پرورش و افراد ذی صلاح که از سوابق اجرایی در سطوح تصمیم‌گیری برخوردار بوده و نیز محققانی که دارای کتب و مقالاتی تخصصی در حوزه فلسفه تعلیم و تربیت بودند که به تأیید اساتید راهنما و مشاور رسیده بود. خبرگان افرادی بودند که از نظر آگاهی و اطلاعات در زمینه زبان ایده‌آل، گفتمان‌های غالب و تعاملات تیمی به زعم فلاسفه تحلیلی برجسته بوده و این که بتوانند با ارائه اطلاعات دقیق نمادی از جامعه باشند. در این پژوهش برای تعیین نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد؛ که ۲۱ نفر به عنوان حجم نمونه مصاحبه شونده، در نظر گرفته شد. مشخصات مصاحبه شونده‌گان عبارتند از: ۴ نفر از مصاحبه شونده‌ها از دانشگاه فرهنگیان، ۲ نفر از دانشگاه تربیت مدرس، ۲ نفر از دانشگاه خوارزمی، ۳ نفر از سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، ۲ نفر از پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، ۱ نفر از دانشگاه شهید بهشتی، ۴ نفر از وزارت آموزش و پرورش و ۲

نفر معلم، کنشگر و کارشناس مسائل آموزش فلسفه و ۱ نفر هم از اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد تهران شمال در رشته فلسفه تعلیم و تربیت بودند که براساس سابقه کاری نیز، ۵ نفر زیر ۱۲ سال، ۷ نفر بین ۱۵ تا ۲۰ سال و نیز ۹ نفر بالای ۲۰ سابقه کاری داشتند. شایان ذکر است که فرایند مصاحبه در اواخر پاییز ۱۳۹۸ انجام شد.

جامعه آماری در بخش کمی این پژوهش، شامل کلیه کارکنان وزارت آموزش و پرورش در کل شهر تهران به تعداد ۱۷۰۰ نفر در سال ۱۳۹۸ بودند. جهت برآورد حجم نمونه مورد نیاز در بخش کمی پژوهش از فرمول کوکران استفاده شد و تعداد ۳۱۳ نفر به عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شدند. همچنین در این پژوهش برای انتخاب نمونه‌های آماری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شد. بدین صورت که ابتدا معاونت‌های و ادارات کل وزارت آموزش و پرورش شناسایی و در مرحله بعد، از هر معاونت تعداد کارکنان به صورت تصادفی انتخاب شدند.

پرسشنامه محقق ساخته زبان ایده آل و گفتمان های غالب: این بخش شامل یک پرسشنامه محقق ساخته ۲۱ گویه ای و ۱۰ مولفه هژمونی و تثبیت معنا (۲ سوال)، هویت (۳ سوال)، مفصل بندی (۲ سوال)، دال مرکزی (۲ سوال)، گفتمان (۲ سوال)، زنجیره هم ارزی (۳ سوال)، ضدیت و غیریت (۲ سوال)، ساختارشکنی (۲ سوال)، دال تهی (۲ سوال) و برجسته سازی و به حاشیه رانی (۳ سوال) می‌باشد. در طراحی این بخش سعی شده است که تا حد ممکن، گویه‌های پرسشنامه برای پاسخگویان قابل درک باشد. این گویه‌ها از نوع بسته و از طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت می‌باشد. لازم به ذکر است، در زمان توزیع پرسشنامه پژوهش‌گر در محل حضور داشته و به‌صورت شفاهی جهت روشن شدن مطلب و گویه‌های پرسشنامه به رفع ابهام برای شرکت کنندگان مبادرت ورزیده است. البته باید توجه داشت که پیش‌آزمون آلفای کرونباخ بر روی ۳۰ آزمودنی انجام شد و بعد از اینکه همبستگی درونی سؤالات مناسب به دست آمد، پرسشنامه نهایی برای سایر آزمودنی‌ها توزیع و درنهایت مؤلفه‌ها و ابعاد گفتمان های غالب و عوامل اثرگذار و اثرپذیر از آن شناسایی، مدل نهایی رسم و مورد آزمون قرار گرفت.

پرسشنامه تعاملات تیمی: این بخش شامل یک پرسشنامه محقق ساخته ۱۰۲ گویه ای می‌باشد. در طراحی این بخش سعی شده است که تا حد ممکن، گویه‌های پرسشنامه برای پاسخگویان قابل درک باشد. این گویه‌ها از نوع بسته و از طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت می‌باشد. لازم به ذکر است، در زمان توزیع پرسشنامه پژوهش‌گر در محل حضور داشته و به‌صورت شفاهی جهت روشن شدن مطلب و گویه‌های پرسشنامه به رفع ابهام برای شرکت کنندگان مبادرت ورزیده است. روش تحلیل داده‌ها در بخش کیفی کدگذاری نظری برگرفته از روش نظریه‌پردازی داده بنیاد بود. در بخش استنباطی برای پاسخ به سؤال‌های پژوهش از آزمون‌هایی نظیر همبستگی پیرسون، مدل‌سازی معادلات ساختاری^۱، تحلیل عاملی اکتشافی و آزمون تی تک نمونه‌ای با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-v۲۳، Smart Pls-v۲ و Lisrel-v۸ بهره گرفته شد.

نتیجه‌گیری

در فرآیند اجرای هر پژوهشی، موانع و محدودیت‌هایی پیش روی محقق قرار دارد. این پژوهش نیز از این قاعده مستثنا نبوده است. اهم محدودیت‌های پژوهش حاضر به شرح ذیل می‌باشد: پژوهش حاضر به کارکنان آموزش و پرورش شهر تهران محدود می‌شود. محدودیت ابزار اندازه‌گیری متغیرها که فقط از پرسشنامه و مصاحبه استفاده گردیده است و از مشاهده و سایر روش‌های اندازه‌گیری استفاده نشده است. با توجه به یافته‌ها، این پژوهش معیارهای لازم برای شناسایی زبان ایده آل، گفتمان‌های غالب، تعاملات تیمی و مولفه‌های آن بر اساس فلاسفه تحلیلی را دارند در اختیار قرار داد. با استفاده از تجربه‌های بدست آمده از این پژوهش و دیدگاه‌های صاحب نظران می‌توان پژوهش مشابهی را در مورد زبان ایده آل، گفتمان‌های غالب و تعاملات تیمی با تکیه بر نتایج حاصل انجام داد تا بتوان به یقین بیشتری در خصوص یافته‌های پژوهش حاضر دست یافت. ناگفته نماند که آزمایش تجربی مولفه‌های این پژوهش و بهره‌گیری از تجربه‌های آن، از دیگر اقداماتی است که در نظر است در آینده توسط پژوهشگران انجام شود. جهت پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود که به محدودیت‌های پژوهش در زمینه نمونه‌گیری، مفروضات آماری ساختار مدل و مقیاس اندازه‌گیری توجه شود. همچنین اطلاعات جمع‌آوری شده از شرکت‌ها به دو یا چند منبع ختم نشود بلکه از ترکیب منابع استفاده شود. معمولاً در اینگونه پژوهش‌ها، اطلاعات جمع‌آوری شده از یک مقطع زمانی است؛ لذا اگر اطلاعات جمع‌آوری شده به صورت سری زمانی باشد، نتایج بهتری حاصل خواهد شد.

منابع

- بدخشان، ابراهیم. (۱۳۹۰). بازاندیشی نسبت زبانی با رویکرد شناختی و استناد بر داده‌های زبان فارسی. *فصلنامه علمی پژوهشی زبان و ادب فارسی*، ۴ (۱۱)، ۱-۱۲.
- جواهری، شهناش. (۱۳۹۶). *زبان، روش و غایت دین و فلسفه از نظر ابن رشد و هگل*. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
- خاشعی، وحید و دانشور، محمدرضا. (۱۳۹۵). تاثیر سیستم حافظه تعاملی بر عملکرد تیمی کارکنان با در نظر گرفتن نقش استراتژی یادگیری بهره‌بردارانه و جهت‌گیری استراتژیک. *مجله مطالعات مدیریت بهبود و تحول*، ۸۲ (۱۱)، ۸۱-۱۰۰.
- سلیمی، حسین. (۱۳۸۸). *مقایسه اثربخشی مشاوره به شیوه آدلری و بازسازی شناختی مبتنی بر تمثیل بر سلامت روان، تاب‌آوری و امیدواری دانشجویان*، پایان نامه دکتری، دانشگاه علامه طباطبائی.
- صفوی، کورش. (۱۳۸۳). نگاهی به نظریه حوزه‌های معنایی از منظر نظام واژگانی زبان فارسی. *مجله علوم اجتماعی و انسانی*، ۲۱ (۱)، ۱۴-۲.
- قربان، فاطمه. (۱۳۹۸). *ارائه مدلی برای نهادینه کردن عملکرد تیمی در بین کارکنان آموزش و پرورش*. پایان نامه دکتری، دانشگاه آزاد واحد رودهن.
- لاند، نیک. (۲۰۰۳). *زبان و اندیشه*. ترجمه قاسم زاده، حبیب الله. (۱۳۹۵). تهران: انتشارات ارجمند.

مهدوی نژاد، محمدحسین؛ علیزمانی، امیرعباس؛ صادقی، افلاطون و شکیبی، زینب. (۱۳۹۴). ارتباط زبان و معنا در سنت فلسفه تحلیلی: با تاکید بر آرا ویتگنشتاین. *مجله پژوهش های فلسفی دانشگاه تبریزی*، ۹ (۱۶)، ۱-۲۲.

هادی ملکی، صمد. (۱۳۹۱). بررسی و مقایسه مفهوم معنا در معنا شناسی زبان شناختی و سنت مطالعه هرمنوتیک. پایان نامه ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.

هوارث، دیوید. (۱۳۹۳). *نظریه گفتمان*. ترجمه سید علی اصغر سلطانی. تهران: فرهنگ گفتمان.

Babra, R., & Eriksson, L. (۲۰۱۹). I LEAD, WE LEAD:-AN EXPERIMENTAL STUDY ON SHARED LEADERSHIP AND TEAM PERFORMANCE.

Bachrach, D. G., & Mullins, R. (۲۰۱۹). A dual-process contingency model of leadership, transactive memory systems and team performance. *Journal of Business Research*, 96, ۲۹۷-۳۰۸.

Fairclough, N. (۲۰۰۰). Discourse, social theory, and social research: The discourse of welfare reform. *Journal of sociolinguistics*, 4(۲), ۱۶۳-۱۹۵.

Han, S. J., Lee, Y., Beyerlein, M., & Kolb, J. (۲۰۱۸). Shared leadership in teams: The role of coordination, goal commitment, and knowledge sharing on perceived team performance. *Team Performance Management: An International Journal*, 24(۳/۴), ۱۵۰-۱۶۸.

Kowalski, K. (۲۰۱۸). Building Effective Teams. *Leading and Managing in Nursing-E-Book*, ۳۳۶.

Mathieu, J., & Rapp, T. (۲۰۱۸). Laying the foundation for successful team performance trajectories: The roles of team charters and deliberate plans.

Musolff, A. (۲۰۱۷). The metaphorisation of European politics: Movement on the road to Europe. In *Attitudes Towards Europe* (pp. ۱۷۹-۲۰۰). Routledge.

Ye, Q., Wang, D., & Guo, W. (۲۰۱۹). Inclusive Leadership and Team Innovation: The Role of Team Voice and Performance Pressure. *European Management Journal*.